

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXIX. — Izdan in razposlan dne 6. junija 1883.

87.

Postava od 24. maja 1883,

o c. kr. deželni brambi za kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane, prilagojena določilom vojne postave.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

§. 1.

C. kr. deželna bramba (domobranstvo) dopolnjuje se po določilih vojne postave (§§. 15 in 32 v. p.).

Najmanjo dopolnitveno potrebščino je odmerjati s tisto cifro, ki se pokaže kot letni delež potreben v vzdržbo deželno-brambenih krdel (pehotnih in konjiških) na efektivnem vojnem staleži od 138.000 môž najmanj (brez tirolske in predarelske dežele).

Uredbo deželne brambe določa cesar.

§. 2.

Iz vojstva (armade) v deželno brambo prestavljeni gažisti (mesečni plačevanci) in kar je moštva posebnih vrst orožja, branš in zavodov, smejo se o vojski uporabljati v podkrepo primernih (dotičnih) krdel, branš in zavodov vojstva, ko jim so bile poklicane reserve in kadar se vsa deželna bramba sklicuje in spremlja ali napravlja na vojsko (§. 19).

Isto veljá tudi o poklicu in spremi nekega dela deželne brambe (§. 19) gledé gažistov in môž prej imenovanih vrst, kateri pripadajo sklicanemu delu deželne brambe.

§. 3.

Kdor hoče pristopiti v deželno brambo, mora imeti:

- a) državljanstvo v kraljevinah in deželah zastopanih na državnem zboru;
- b) potrebno duševno in telesno sposobnost.

Prostovoljen pristop (§. 15, c, v. p.) zaprt je takim, kateri vsled kazensko-sodne obsodbe nimajo polnega užitka državljanskih pravic.

Če hoče kak nedoleten človek dobrovoljno pristopiti, potrebuje privolitve svojega očeta ali varuha (tutorja, jeroba).

§. 4.

Za tega delj, da bi stalež pisali in brambovce na razpregledu imeli, zaloge hranišč upravljali, spremo (mobilizacijo) posredovali in novince neposrednje vvrščene (§. 6), kakor tudi k vajam v orožji klicane (§. 7) izučavali, vzdržujejo se pri deželni brambi o miru oficirstva in moštva stežeri kot stoječi kadri (*cadres*), katerih stajališča določa cesar po predlogu ministra za deželno bran.

§. 5.

O miru smejo vse v deželno brambo zavezane osebe, razven teh, ki pri deželno-brambenih oblastvih, stežerih in zavodih aktivno služijo — zunaj časa, v katerem imajo dolžnost udeleževati se izučbe, obdobjih vaj v orožji in priglednih zborov (glavnih raportov) —, baviti se vsaka s svojim nevojaškim delom, od katerega živi.

Prezentni stalež moštva, ki ga je o miru vzdržavati, naj se — razven okrajnih narednikov (feldvebeljnov) in puškarjev — v prvi vrsti zalaga s takimi, ki se dobrovoljno oglašajo, če so za to; a kadar njih število potrebi ne zadostuje, naj se dopolnjuje s tem, da se privzemajo in uporabijo neposrednje v deželno brambo vvrščeni možje, vendar samo izmed prvega službenega leta in oziraje se, kolikor je koli mogoče, na njihove rodovinske razmere in na razmere, v katerih si kdo kruh služi.

Službeno leto, katero kdo od moštvenega staleža takó prebode pri stežeru (kadru), vračunja mu se na njegovo službeno dolžnost za dve leti.

Podoficirjem, kateri se — dosluživši eno leto v presentnem staleži o miru ali dopolnivši službeno dolžnost v vojstvu — vsled dobrovoljno na se vzete dolžnosti še uporabljajo za kako službo v presentnem staleži deželne brambe, vračunja se nadaljnji, v aktivni službi dovršeni čas na njih dolžnost službe pri deželni brambi za dvakrat toliko.

§. 6.

V deželno brambo vvrščeni novinci pehotnih krdel (pešči) izučavajo se osem tednov a novinci strelcev konjikov in pa pomočno moštvo, ki se prideli konjiškim stežerom (kadrom), tri mesece.

§. 7.

Obdobne (periodne) vaje deželne brambe v orožji bivajo kateri čas zunaj žetve ter trajajo do štirih tednov.

Čas enega dneva, ki je potreben za opravo in razpravo, naj se ne vračunja v čas vaje.

K vajam v orožji trpečim do toliko časa, kakor je bilo gori rečeno, smejo se neaktivni oficirji deželne brambe in oficirski aspiranti po potrebi, in v ostalem vsi deželni brambovci, kar jih je v neaktivnem staleži deželno-brambenih krdel, gledaje kolikor je moči na to, kje kdo prebiva, privzemati tolikokrat, da skupni čas vseh obdobjih orožnih vaj ves čas deželno-brambene službe ne preseže

24 tednov pri takih, ki so bili neposrednje v deželno brambo vvrščeni, in 4 tednov za te, kateri so dopolnivi službeno dolžnost v vojstvu iz rezerve predstavljani v deželno brambo.

Kateri letni tečaji moštva bodo kdaj poklicani k obdobjnim vajam v orožji, to naj se razglasi zadnji čas do konca tistega leta, katero teče pred tem poklicem.

Oficirji neaktivnega staleža smejo se po potrebi privzemati tudi k drugim službam vsako leto do štirih tednov skupaj, v katere je všteti vaje v orožji.

Prva vaja v orožji za te, ki so bili neposrednje v deželno brambo vvrščeni, sme biti stikoma po prvi izučbi (§. 6).

Med vajami v orožji naj se deželno brambena krdela udeležujejo po izmeni (zdaj ena zdaj druga) tudi večjih vaj stoječega vojstva.

Kadar se s katerega koli vzroka opusti orožna vaja za reservo ali deželno brambo, ki bi po zakonu imela biti, sme se pozneje dotegniti, vendar v enem in istem letu ne bodi dvakratnega klicanja k vajam v orožji.

§. 8.

Za deželne brambovce, kateri se ne privzemajo k vajam v orožji, bivajo vsako leto — vendar ne ob žetvi — prigledni zbori (glavni raporti), kateri pa ne smejo trajati čez en dan.

Prigledni zbori ali shodi za moštvo deželne brambe bivajo praviloma tam, kjer ima svoj sedež politično okrajno oblastvo, pod katero spada stanovanjsko tega ali onega brambovca, ali pa tudi kje drugej, kamer za večino poklicanih ni dalje nego tje kaj, kjer ima politično okrajno oblastvo svoj sedež.

Takim, kateri so časno kje iz doma, dopustiti je na njih prošnjo, da dolžnost, priti na prigledni shod, izpolnijo v tistem takem shajališču, katero jim je najbližje.

§. 9.

Oficirstvo deželne brambe sestavlja se in dopolnjuje:

- a) z aktivnimi oficirji, kateri prestopijo iz stoječega vojstva;
- b) z vdružbo rezervnih oficirjev, kateri so dopolnili svojo dolžnost službe pri stojećem vojstvu;
- c) z oficirji, kateri se prevzamejo izmed djanih v pokoj in iz razmerja „zunaj službe“ pri stojećem vojstvu;
- d) z osebami, ki niso podvržene službeni dolžnosti, a želé doseči oficirsko častno stopinjo ter so popolnem sposobni za to;
- e) s povišbo (unapredbo) znotraj deželne brambe po načelih, kakor veljajo za stoječe vojstvo.

§. 10.

Deželno-brambene osebe enačijo se na svojih častnih stopinjah osebam stoječega vojstva; pri enakem činu (rangu) na eni častni stopinji imajo osebe stoječega vojstva predstvo pred osebami deželne brambe.

§. 11.

Poveljstveni jezik deželne brambe je po vsem razsežaji v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel tist kakor pri stojećem vojstvu.

Občna službena in razločilna znamenja častnikov (šarž), oprema in orožba, službeni in vadbeni propisi deželne brambe naj se ravnaajo po tem, kakor eno in drugo biva pri stoječem vojstvu.

§. 12.

Gažisti in moštvo deželne brambe imajo samo ta čas, dokler službo opravljajo, pravico do pristojbin, katere so o miru, v pripravljenosti in vojski enake pristojbinam stoječega vojstva.

Okrajnim narednikom, ki so nameščeni, da neaktivno moštvo stoječega vojstva in deželne brambe na razpregledu imajo, odmerja se 600 gld. plače (gaže) na leto. Poleg tega dobivajo oni za službeni čas, katerega so kot okrajni naredniki dopolnili, bodi predno je ta postava v moč prišla, bodi po tem, neki letni priklad ali primeček, kateri jim se po dopolnjenem petem letu odmerja na letnih 100 gld., po dopolnjenem desetem letu na letnih 200 gld. in po dopolnjenem petnajstem letu njihove službe na letnih 300 gld.

Pristojbina za stan (stanárina) ustanavlja se okrajnim narednikom po pravih za stoječe vojstvo v izmeri XII. dietnega razreda.

§. 13.

Pravico do preskrbe imajo deželno-brambene osebe po določilih postave o tem veljajoče.

Pri stoječem vojstvu dodeljene ugodnosti gledé preskrbovanja vdov in sirot veljajo tudi za vdove in sirote deželno-brambenih oseb.

Na preskrbo vdov in sirot okrajnih narednikov uporabljajo se propisi, kateri veljajo za nameščence civilne (nevojaške) državne službe.

§. 14.

Vsi troški deželne brambe skup, kamer spadajo tudi poviški pristojbin oficirjev v pokoji za čas njihovega službovanja, obtežujejo troškovnik (budget) ministra za deželno bran; a ti troški nasproti, ki nastanejo od spremene (naprave na vojsko) in uporabe deželne brambe za vojne namene, opravljajo se iz vkupne založbe (dotacije) državnega vojnega ministra.

§. 15.

Zarad razpreglednosti imajo deželno-brambene osebe dolžnost, vsako meno svojega stalnega bivališča, ustno ali pismeno vzglasiti pristojnemu oddelku za razpregled deželne brambe (okrajnemu naredniku) in pa onemu, v katerega področje bi se podale.

§. 16.

Ako katera deželno-brambena oseba, poklicana k vajam v orožji ali na službo, ne pride, bodi, če svojega neprihoda popolnem ne opraviči, kaznjena z zaporom od enega tedna do treh mesecev, a pri tretji ponovi, a v času vojske uže prvi krat naj se z njo postopa po vojnem pravu.

Če je taka oseba častnik (šarža), šteje se ji to za obtežilo.

§. 17.

Vse reči deželne brambe spadajo v področje ministra za deželno bran, kateri dotične predloge cesarju podnaša.

Minister za deželno bran izdaje svoje ukaze na deželno-brambena oblastva, krdela in zavode po deželno-brambenem nadpoveljniku ter prejema po istem poti njih službene predloške.

§. 18.

Nadpoveljnik deželne brambe ima dolžnost o miru:

1. opravljati višjo vodbo vojaškega izučevanja;
2. paziti na disciplino (vstrahovalni red);
3. pregledovati stežere in krdela, in tako tudi
4. vojne zaloge;
5. vršiti vojaško sodno oblast o osebah deželne brambe, katere jej podstojé, in zvrševati disciplinarno oblast nad oficirji in moštvo, kar jih je v aktivni službi;
6. dajati mnenja v osebnih rečéh oficirjev.

On sme v rečéh svojega področja razpolagati z oblastvi in krdeli deželne brambe, vendar ima dolžnost, kako tehtovitejše ukazilo ob enem priznati tudi ministru za deželno bran.

§. 19.

Vsa deželna bramba ali nekaj iste sklicuje in spremlja se o potrebi, za namembe povedane v §. 8 vojne postave, samo na cesarjevo povelje, katero protipodpiše odgovorni minister za deželno bran.

V slučajih vojske moči je izimkoma deželno brambo uporabljati tudi zunaj skupnega obsega kraljevin in dežel zastopanih v državnem zboru, za kar je vendar potreba posebne državne postave. Kadar je pa nevarnost v odlogu, sme vendar uporabo deželne brambe zunaj imenovanih kraljevin in dežel ukazati cesar, pod odgovornostjo vlade ter se ta ukaz pozneje priobči državnemu zboru, da ga odobruje na znanje vzame.

§. 20.

Ta postava, s katero se ob enem preklicujejo določila postav od 13. maja 1869, 1. julija 1872 in 14. maja 1874 o deželni brambi kraljevin in dežel zastopanih v državnem zboru, pride v moč precej po tem, ko bode razglašena, in nje izvršitev naroča se ministru za deželno bran.

V Schönbrunnu, dne 24. maja 1883.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Welsersheimb s. r.

88.**Postava od 24. maja 1883,**

s katero se dovoljuje dodatni kredit k preudarku ministerstva za deželno bran na leto 1883.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

Člen I.

V založbo troškov v preudarku ministerstva za deželno bran za leto 1883 ne previdenih, ki jih napravi postavljenje treh stežerov (kadrov) deželno-brambenih konjiških polkov ali regimentov, dovoljuje se 48.470 gld. dodatnega kredita.

Člen II.

Ta postava pride v moč ob enem s postavo o deželni brambi za kraljevine in dežele zastopane v državnem zboru.

Izvesti jo naroča se ministru za deželno bran in finančnemu ministru.

V Schönbrunnu, dne 24. maja 1883.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Welsersheimb s. r.

Dunajewski s. r.

89.**Razglas finančnega ministerstva od 31. maja 1883,**

določujoč blago, na katero naj se uporablja cesarski ukaz od 18. januarja 1852 (odmera dohodarstvenih kazni po vrednosti blaga).

V cesarskem ukazu od 18. januarja 1852 (Drž. zak. št. 21) stoječe določilo, da je v slučajih, kjer se je z nekimi vrstami blaga storil ali storiti skušal kontrabant ali kateri v kazenski postavi o dohodarstvenih prestopkih od 11. julija 1835 (I. del, 10., 13. in 14. poglavje) imenovanih težkih dohodarstvenih prestopkov, globo (denarno kazen) odmerjati po vrednosti predmeta prestopku naj se z ozirom na novo razdelbo blaga v colni tarifi od 25. maja 1882 (Drž. zak. št. 47) uporablja na blago tarifnih številk 132, bombaževo blago najbličnejše (najfinejše), tulje, blago v zvezi s kovinskimi nitmi; 133, bombaževo vezeno tkanino, čipke ali špice; 161, volнено blago: shawls (ogrinjavke) in shawlsta tkanina, čipke, vezeno tkanino, blago v zvezi s kovinskimi nitmi; 168, svilenino; blonde, čipke, svilenino vezeno ali s kovinskimi nitmi; 169, samo svilenino; 170, polovično svilenino; 171, umetne cvetke itd. okrasna peresa itd.; 172, sestavine umetnih cvetok; 173, moške klobuke iz svile in katerekoli tkanine, gibuse, tudi opravljene; moške klobuke iz polsta, tudi opravljene; 175 *a, b* in *c*, klobuke ne posebej imenovane, brez oprave, z opravo, z ukrasom za nošo; dalje tudi blago tarifne številke 176, oblačila, robje, lišpovina ne posebej imenovana, katera sestoji poglavitno iz blaga tarifnih številk 132, 133, 161, 168, 169 in 170, naposled na blago tarifnih številk 307 in 308, kratko ali drobno blago, najbličnejše, 309, 310 in 311, lit. *a*), drobno blago lično.

Dunajewski s. r.